GRADA

nečekej zbytečně nejezdi pozdě

- varovné příznaky
- jasná pravidla
- klidné rozhodování

Veterinární průvodce pro majitele psů

Kateřina Veselá

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

MVDr. Kateřina Veselá

VETERINÁRNÍ PRŮVODCE PRO MAJITELE PSŮ

nečekej zbytečně – nejezdi pozdě

© Grada Publishing, a.s., 2026
Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2026

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
jako svou 10 799. publikaci
Odpovědná redaktorka Bc. Gabriela Glezgová
Sazba, zlom a překreslení obrázků Josef Lutka
Fotografie na s. 2 Bc. Tereza Malá, na s. 20 Kristýna Kočí, Katsuhiro Iwashita
Počet stran 168
1. vydání, Praha 2026

Vytiskla tiskárna H.R.G., Litomyšl

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění však pro autory ani pro nakladatelství nevyplývají žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-271-8185-8 (ePub)
ISBN 978-80-271-3728-2 (pdf)
ISBN 978-80-271-6443-1 (print)

Obsah

Úvod 17

Jak příručku používat 18
- ▶ Co příručka je? 18
- ▶ Co příručka není? 18
- ▶ Jak příručku číst? 18
- ▶ Proč v příručce často platí, že „záleží“? 19

Nejčastější chyba v praxi 19
Strach a intuice 19
Závěrem 19

1 Nejčastější problémy 21

Zvracení u psa **21**
Nejčastější příčiny zvracení 21
- ◆ Dietní chyba 21
- ◆ Náhlá změna krmiva 22
- ◆ Infekční záněty trávicího traktu 22
- ◆ Cizí těleso 22
- ◆ Otravy 22
- ◆ Onemocnění vnitřních orgánů 22
- ◆ Přetočení žaludku (GDV) 23

Jak hodnotit zvratky 23
Rizika zvracení 23
- ▶ Co lze krátkodobě udělat doma 23
- ▶ Kdy je možné krátce počkat 24
- ▶ Kdy stav sledovat a konzultovat 24
- ▶ Kdy NEČEKAT a jet na veterinu 24

Praktické shrnutí 24

Průjem u psa **25**
Akutní vs. chronický průjem 25
- ◆ Akutní průjem 25
- ◆ Chronický průjem 25

Nejčastější příčiny akutního průjmu 26
- ◆ Dietní chyba 26

- ◆ Náhlá změna krmiva 26
- ◆ Parazité 26
- ◆ Infekční příčiny 26
- ◆ Stres 26

Jak hodnotit vzhled stolice 26
Riziko dehydratace 27
Kdy je průjem součástí závažnějšího onemocnění 27
▶ Co lze krátkodobě udělat doma 28
▶ Kdy je možné krátce počkat 28
▶ Kdy stav sledovat a konzultovat 28
▶ Kdy NEČEKAT a jet na veterinu 28
Praktické shrnutí 29

Apatie u psa **29**
Jak apatie vypadá v praxi 30
Nejčastější příčiny apatie 30
- ◆ Horečka a infekce 30
- ◆ Bolest 30
- ◆ Dehydratace 30
- ◆ Metabolická onemocnění 31
- ◆ Otrava 31
- ◆ Srdeční a oběhové problémy 31
- ◆ Neurologické příčiny 31

Kdy je apatie nebezpečná 31
Jak dlouho je možné čekat 32
Specifické situace 32
- ◆ Štěňata 32
- ◆ Senioři 32

▶ Co můžete sledovat doma 32
▶ Kdy je možné krátce počkat 32
▶ Kdy stav sledovat a konzultovat 33
▶ Kdy NEČEKAT a jet na veterinu 33
Praktické shrnutí 33

Změna chování u psa **33**
Typy změn chování 34
- ◆ Snížení aktivity a zájmu 34
- ◆ Zvýšená dráždivost a agresivita 34
- ◆ Úzkost a neklid 34
- ◆ Dezorientace a zmatenost 35
- ◆ Změny ve spánku 35

◆ Změny hygienických návyků 35
Nejčastější zdravotní příčiny změny chování 35
◆ Bolest 35
◆ Neurologická onemocnění 35
◆ Hormonální poruchy 36
◆ Metabolické poruchy 36
◆ Intoxikace 36
◆ Ztráta smyslových funkcí 36
◆ Psychogenní příčiny 36
Náhlá vs. postupná změna 37
◆ Náhlá změna 37
◆ Postupná změna 37
Kombinace změny chování s dalšími příznaky 37
▶ Jak postupovat jako majitel 37
▶ Kdy je možné krátce sledovat 38
▶ Kdy stav konzultovat 38
▶ Kdy NEČEKAT a jet na veterinu 38
Praktické shrnutí 38

2 Bolest a pohyb 39
Bolest a bolestivé chování u psů 39
Jak psi bolest prožívají? 39
Bolestivé chování – nejčastější projevy 40
Bolest a agresivita 40
Nejčastější příčiny bolesti u psů 40
Proč psi bolest skrývají? 41
▶ Co může majitel pozorovat doma? 41
▶ Co rozhodně doma NEDĚLAT? 41
▶ Kdy bolest vyžaduje okamžité řešení? 41
Praktické shrnutí 42
Kulhání, problémy s chůzí 42
Nejčastější příčiny kulhání 43
◆ Ortopedické příčiny 43
◆ Traumatické příčiny 43
◆ Neurologické příčiny 43
Kulhání přední vs. zadní končetiny 43
Problémy s chůzí bez zjevného kulhání 44
Kdy je kulhání „méně akutní“? 44
▶ Kdy kulhání nepodceňovat? 44

▶ Co může majitel udělat doma? 44
▶ Kdy NEČEKAT a jet na veterinu? 45
Praktické shrnutí 45
Náhlé ochrnutí **45**
Jak se náhlé ochrnutí projevuje v praxi 46
Nejčastější příčiny náhlého ochrnutí 46
◆ Vyhřezlá meziobratlová ploténka 46
◆ Akutní poranění míchy 47
◆ Cévní příhody míchy 47
◆ Zánětlivá a infekční onemocnění nervového systému 47
Proč je náhlé ochrnutí tak nebezpečné 47
▶ Co může a nemůže majitel udělat doma 47
▶ Kdy je nutné okamžité veterinární vyšetření 48
▶ Prognóza a význam času 48
Praktické shrnutí 48
Slabost a kolaps **48**
Jak tyto stavy vypadají v praxi 49
Nejčastější příčiny slabosti a kolapsu 49
◆ Srdeční příčiny 49
◆ Metabolické poruchy 50
◆ Vnitřní krvácení 50
◆ Otravy 50
◆ Přehřátí a vyčerpání 50
Proč jsou slabost a kolaps tak nebezpečné 51
▶ Co může majitel udělat ihned 51
▶ Co rozhodně NEDĚLAT 51
▶ Kdy okamžitě vyhledat veterinární pomoc 51
▶ Prognóza a význam včasného řešení 52
Praktické shrnutí 52

3 Dýchání, srdce, teplota **53**
Dušnost a problémy s dýcháním **53**
Jak vypadá normální dýchání u psa 53
Jak se dušnost a poruchy dýchání projevují 53
Typy poruch dýchání podle místa problému 54
◆ Problémy horních dýchacích cest 54
◆ Problémy dolních dýchacích cest a plic 54
◆ Problémy dutiny hrudní 54
Nejčastější příčiny dušnosti u psů 54

Dušnost a stres 55
▶ Co může majitel udělat okamžitě 55
▶ Co rozhodně NEDĚLAT 55
▶ Kdy je nutná okamžitá veterinární pomoc 56
▶ Prognóza a význam rychlého zásahu 56
Praktické shrnutí 56
Pes jako kardiologický pacient **56**
Jak se srdeční onemocnění u psů projevuje 57
Proč srdce selhává 57
Srdce a plíce – neoddělitelný vztah 58
Kardiologický pacient a změna chování 58
Slabost a kolaps jako projev srdečního onemocnění 58
Proč jsou srdeční onemocnění zrádná 58
▶ Co může majitel sledovat doma 59
▶ Co může stav srdce zhoršit 59
▶ Kdy je nutné OKAMŽITÉ ŘEŠENÍ 59
▶ Prognóza a kvalita života 59
Praktické shrnutí 60
Teplota těla – horečka, podchlazení, přehřátí **60**
Proč je regulace teploty tak důležitá 60
Horečka 61
◆ Jak se horečka projevuje 61
◆ Nejčastější příčiny horečky 61
▶ Co může majitel udělat při horečce 62
Podchlazení 62
◆ Jak se podchlazení projevuje 62
◆ Proč je podchlazení nebezpečné? 62
▶ Co dělat při podezření na podchlazení 63
Přehřátí 63
◆ Jak se přehřátí projevuje 63
◆ Rizikové faktory přehřátí 63
▶ Co může majitel udělat při přehřátí 64
Kdy je změna teploty akutní stav 64
Praktické shrnutí 64

4 Otravy, bolest břicha, krvácení, rány a záněty **65**
Akutní stavy **65**
Proč jsou akutní stavy u psů tak nebezpečné 65
Jak akutní stav může vypadat 65

Nejčastější typy akutních stavů u psů 66
◆ Akutní bolest 66
◆ Akutní poruchy dýchání 66
◆ Akutní poruchy oběhu 66
◆ Akutní neurologické problémy 66
◆ Akutní zažívací problémy 66
Co mají akutní stavy společné 67
▶ Co může majitel udělat v první chvíli 67
▶ Co rozhodně NEDĚLAT 67
▶ Kdy je akutní stav skutečně akutní 67
▶ Prognóza a význam včasného zásahu 68
Praktické shrnutí 68
Nejčastější otravy 68
Jak dochází k otravě 69
Obecné příznaky otravy 69
◆ Nejčastější projevy 69
◆ Nejčastější potravinové otravy 70
◆ Léky jako zdroj intoxikace 72
◆ Otrava jedy a chemikáliemi 74
▶ Co dělat při podezření na pozření granulí 77
▶ Co doma nikdy NEDĚLAT 77
▶ Může pes přežít? 77
Praktické shrnutí 78
▶ Co dělat při podezření na pozření 80
▶ Co doma nikdy NEDĚLAT 80
▶ Může pes přežít? 81
▶ Nejčastější chyba majitelů 81
Praktické shrnutí 81
◆ Otravy na procházkách 89
▶ Co dělat ihned po uštknutí 85
▶ Co nikdy NEDĚLAT 85
▶ Může pes po uštknutí zemřít? 85
▶ Kdy jet okamžitě 85
Praktické shrnutí při podezření na otravu 86
▶ Co doma nikdy NEDĚLAT 86
Praktické klinické scénáře 86
Rizikové skupiny psů 87
Prevence otrav 87
Praktické shrnutí 87

▶ Kdy jet okamžitě ... 87
▶ Kdy lze krátce telefonicky konzultovat ... 88
Check-list – jet/sledovat ... 88
▶ Kdy jet okamžitě ... 88
▶ Krátce sledovat pouze po konzultaci ... 88
▶ Nikdy NEČEKAT ... 89
▶ Nejčastější chyba majitelů ... 89
Závěrečné shrnutí kapitoly ... 89
Nadmutí břicha a akutní bolest břicha ... 90
Jak se akutní bolest břicha u psa projevuje ... 90
Nadmutí břicha – proč je tak nebezpečné ... 90
Jak pes bolest břicha projevuje ... 91
Rozdíl mezi akutní a chronickou bolestí ... 91
Nejčastější příčiny akutní bolesti a nadmutí břicha ... 92
◆ Torze žaludku (GDV) ... 92
▶ Co je důležité pro majitele rizikových plemen ... 97
◆ Zauzlení (volvulus) střev ... 98
◆ Akutní gastroenteritidy – záněty žaludku a střev ... 98
◆ Bolest po úrazech ... 98
◆ Močový měchýř ... 98
Jak poznat, že jde o akutní stav ... 99
▶ Co může majitel udělat okamžitě ... 99
▶ Co rozhodně NEDĚLAT ... 99
▶ Kdy je nutné okamžité veterinární ošetření ... 99
▶ Prognóza a význam rychlé reakce ... 100
Praktické shrnutí ... 100
Krvácení a poranění ... 100
Jak organismus reaguje na krvácení ... 101
Rozdíl mezi arteriálním, venózním a kapilárním krvácením ... 102
◆ Arteriální krvácení ... 102
◆ Venózní krvácení ... 103
◆ Kapilární krvácení ... 103
Rozdíl mezi vnějším a vnitřním krvácením ... 103
◆ Vnější krvácení ... 104
◆ Vnitřní krvácení ... 105
Největší rozdíl mezi vnitřním a vnějším krvácením ... 106
Typy a příznaky poranění ... 106
◆ Krvácení do dutiny břišní ... 106
◆ Krvácení do hrudníku ... 107

- ◆ Trauma plic a pohmoždění plic 107
- ◆ Pokousání jiným psem 107
- ◆ Krev v moči, stolici a zvratcích 108
- ◆ Hematomy (modřiny) a podkožní krvácení 108
- ◆ Řezné, tržné a bodné rány 108
- ◆ Abscesy po pokousání 109
- ◆ Cizí tělesa v ráně 109
- ◆ Poranění oka 109
- ◆ Krvácení z nosu 110
- ◆ Poranění ucha a ocasu 110
- ◆ Poranění drápů a polštářků 110

▶ Domácí dezinfekce – co ano a co ne 111

První pomoc při zevním krvácení 111

První pomoc při vnitřním poranění 112

Ošetření povrchových ran 112

▶ Kdy je domácí ošetření dostačující 112

▶ Chyby při použití škrtidla 113

▶ Jak správně transportovat zraněného psa 113

Rozšířený rozhodovací check-list 113

Kousné rány a poranění po pokousání 114

Mechanismus poranění při pokousání 114

Nejčastější lokalizace kousných ran 115

Riziko infekce 116

Klinické příznaky po pokousání 116

První pomoc po pokousání 117

- ◆ Bezprostředně po napadení 118
- ◆ Ošetření povrchové kousné rány 118

▶ Co nikdy NEDĚLAT 119

Rozhodovací check-list 119

▶ Co krátce sledovat doma 119

▶ Co sledovat doma během prvních 24–48 hodin 119

▶ Vyhledat veterinární ošetření do 24 hodin 119

▶ Okamžitě jet na nejbližší veterinární ošetřovnu 120

Praktické shrnutí 120

Hnisavý zánět dělohy – pyometra 120

Proč pyometra vzniká právě po hárání 122

Které feny bývají nejvíce ohrožené 122

Kdy se pyometra nejčastěji objevuje 123

Otevřená a uzavřená pyometra 123

První příznaky ... 124
◆ Fena více pije a močí ... 125
◆ Bolest břicha a zvětšení břicha ... 125
Pyometra u mladých fen ... 125
Falešná březost a pyometra ... 126
Riziko hormonální antikoncepce a léků vyvolávajících potrat ... 126
Proč je pyometra nebezpečná ... 127
Prognóza podle rychlosti řešení ... 128
Check-list – kdy myslet na pyometru ... 128

5 Často podceňované signály a klinické příznaky ... 130
Proč jsou nenápadné příznaky tak důležité ... 130
Změny chuti k jídlu a pití ... 130
Změny aktivity a výdrže ... 131
Změny chování a povahy ... 131
Změny ve spánku a odpočinku ... 131
Změny močení a vyprazdňování ... 132
Změny vzhledu srsti a kůže ... 122
Změny dechu a sliznic ... 132
Kumulace drobných signálů ... 132
▶ Kdy zpozornět a jednat ... 133
▶ Nejčastější chyba majitelů ... 133
Praktické shrnutí ... 133

6 Speciální situace – štěně, senior ... 134
Proč nelze štěně a seniora posuzovat jako „běžného psa“ ... 134
Štěně – organismus ve vývoji a bez rezerv ... 134
Proč jsou štěňata tak citlivá ... 134
Proč je štěně rizikovější pacient ... 135
◆ Nezralý imunitní systém ... 135
◆ Rychlá dehydratace (ztráta tekutin) ... 135
◆ Riziko hypoglykemie ... 135
◆ Omezené schopnosti kompenzačních mechanismů ... 136
Kdy u štěněte jet dříve ... 136
◆ Zvracení u štěněte ... 136
◆ Průjem u štěněte ... 136
◆ Apatie ... 136
◆ Odmítání potravy ... 137
◆ Nadmuté nebo bolestivé břicho ... 137

- ◆ Dýchací obtíže . . . 137
- ◆ Křeče nebo třes . . . 137
- ◆ Poranění/úrazy . . . 137

Rychlý check-list – štěně . . . 137

▶ Kdy lze krátkodobě sledovat doma . . . 138

Senior – pes s omezenými rezervami . . . 138

Kdy je pes považován za seniora . . . 138

Kdy u seniora jet dřív . . . 139

- ◆ Náhlá apatie . . . 139
- ◆ Odmítání potravy . . . 139
- ◆ Zvracení a průjem . . . 139
- ◆ Změna pitného režimu . . . 139
- ◆ Dušnost nebo kašel . . . 140
- ◆ Náhlé ochrnutí nebo slabost . . . 140
- ◆ Kolaps . . . 140
- ◆ Bolest břicha . . . 140
- ◆ Náhlá změna chování . . . 140

Senior a „tiché“ problémy . . . 141

Rychlý check-list – senior . . . 141

▶ Proč u seniora NEČEKAT . . . 141

Senior a pravidelné kontroly . . . 141

Praktické shrnutí – rozdíly v rozhodování: štěně vs. senior . . . 142

▶ Nejčastější chyba: čekání „ještě chvíli“ . . . 142

▶ Jak přemýšlet správně? . . . 142

Speciální situace – víkend, noc a svátek . . . 142

Proč je rozhodování mimo běžnou ordinační dobu tak těžké . . . 143

Co se v noci a o víkendu liší – a co ne . . . 143

Typické situace, které se nejčastěji odkládají . . . 143

Psychologie rozhodování v noci . . . 144

Kdy noc, víkend nebo svátek nejsou důvodem k čekání . . . 144

Jak přemýšlet správně mimo ordinační dobu . . . 144

▶ Co dělat, když si nejste jistí . . . 144

▶ Praktická příprava na víkend a noc . . . 145

▶ Nejčastější chyba: čekání „do pracovního dne“ . . . 145

Praktické shrnutí . . . 145

7 Rozhodovací nástroje . . . 146

Velký check-list: jet, počkat, sledovat . . . 146

Celkový stav psa . . . 146

Neodkladné urgentní stavy ... 147
◆ Dýchání ... 147
◆ Vědomí a chování ... 147
◆ Zvracení ... 147
◆ Průjem ... 148
◆ Bolest ... 148
◆ Nadmutí břicha ... 148
◆ Krvácení ... 149
◆ Močení a vyprazdňování ... 149
◆ Otravy ... 149
◆ Trauma (autonehoda, pád, napadení jiným psem) ... 150
◆ Teplota ... 150
Speciální situace ... 150
Kombinace příznaků = vyšší riziko ... 150
Konečné rozhodovací pravidlo ... 151
Praktické shrnutí ... 151
Co říct veterináři a jak se připravit ... 151
Proč záleží na tom, co a jak řeknete ... 152
Jak se připravit před cestou k veterináři ... 152
◆ Ujasněte si, co se změnilo ... 152
◆ Všímejte si detailů, ale nepřikrášlujte je ... 152
◆ Co říct veterináři jako první ... 152
Klíčové informace, které by veterinář měl slyšet vždy ... 153
◆ Časový průběh ... 153
◆ Změny chování ... 153
◆ Příjem potravy a vody ... 153
◆ Vylučování ... 153
Co veterináři raději neříkat (nebo říkat jinak) ... 153
Jak mluvit o první pomoci a domácích krocích ... 154
Jak se chovat během vyšetření ... 154
Jak se ptát správně ... 154
Příprava na odchod domů ... 154
▶ Speciální situace: akutní stav ... 155
▶ Nejčastější chyba majitelů ... 155
Praktické shrnutí ... 155
Domácí lékárnička ... 155
Co by měla obsahovat lékárnička pro psa ... 156
◆ Materiál pro ošetření ran ... 156
◆ Pomůcky pro základní vyšetření ... 156

- ◆ Podpůrné prostředky . . . 157
- ◆ Dokumentace . . . 157
- ▶ Peroxid vodíku – ano nebo ne? . . . 157

Co v lékárničce nemá být . . . 158
- ◆ Lidská analgetika . . . 158
- ◆ Zbytky antibiotik . . . 158
- ◆ Kortikoidy „pro jistotu“ . . . 158
- ◆ Sedativa bez předpisu . . . 158
- ◆ Mast na všechno . . . 158
- ▶ Co nikdy psovi nepodat . . . 158
- ▶ Časté chyby majitelů . . . 159
- ▶ Co lékárnička není . . . 159

Rozhodovací pravidlo . . . 159

Praktické shrnutí . . . 160

Pojištění psů . . . 160

Proč je pojištění psů stále důležitější . . . 161

Typy pojištění . . . 161
- ◆ Pojištění veterinárních nákladů . . . 161
- ◆ Pojištění odpovědnosti za škodu . . . 161
- ◆ Kombinovaná pojištění . . . 161

Co pojištění obvykle nekryje . . . 161

Jak pojištění ovlivňuje rozhodování v ordinaci . . . 162

Nejčastější mýty o pojištění psů . . . 162
- ◆ Pojištění se nevyplatí . . . 162
- ◆ Veterinář kvůli pojištění navrhuje dražší léčbu . . . 162
- ◆ Pojištění řeší všechno . . . 162

Na co se zaměřit při výběru pojištění . . . 162

Kdy pojištění smysl nemá . . . 163

Praktické shrnutí . . . 163

Na závěr . . . 164

To nejlepší pro zvíře . . . 164

Neexistuje dokonalý majitel, ale existuje dobré rozhodování . . . 164

Veterinář není soudce, ale partner . . . 165

Kniha není o pocitu strachu, ale o klidu . . . 165

Praktické shrnutí – to nejdůležitější . . . 165

Odborné a právní upozornění . . . 166

Odborné upozornění . . . 166

Právní upozornění . . . 166

Úvod

Každý majitel zvířete se dříve nebo později dostane do situace, kdy něco „není v pořádku“. Pes nebo kočka se chová jinak, má příznaky, které nezná, a v hlavě se rozjede kolotoč otázek. Je to vážné? Mám jet hned? Nebo zbytečně plaším? Tato příručka vznikla proto, aby pomohla **rozhodnout se klidně, včas a bezpečně**. Nenahrazuje veterináře ani vyšetření. Pomáhá poznat, **kdy je ještě prostor sledovat stav doma a kdy už nečekat**.

Pokud si nejste jisti, vždy platí jednoduché pravidlo: **raději jet zbytečně než pozdě**.

Jak příručku používat

Příručka vznikla pro chvíle, kdy máte o svého psa strach a zároveň si nejste jisti, co je ještě v normě a co už ne. Ve chvíli, kdy je večer, víkend nebo noc, pes se chová jinak než obvykle, se v hlavě objeví ta nejčastější otázka: *„Mám jet hned na veterinu, nebo zbytečně plaším?“*

Text je psán z pohledu veterináře s mnohaletou klinickou praxí – hlavně v interní medicíně a akutních stavech, který viděl tisíce psů v různých fázích onemocnění a majitele, kteří přijeli „jen pro jistotu“ a odjížděli uklidněni, ale i majitele, kteří odjížděli v slzách, protože přijeli příliš pozdě, jelikož příznaky zpočátku nevypadaly dramaticky.

Smyslem příručky není chovatele vystrašit ani z něj udělat domácího veterináře. Cílem je pomoci mu se **správně rozhodnout ve správný čas**.

▶ Co příručka je?

Příručka je praktický průvodce rozhodováním při zdravotních potížích psa. Vysvětluje nejčastější příznaky a situace, se kterými se majitelé psů setkávají, a dává je do souvislostí, které v běžných článcích na internetu často chybí. Pomáhá hlavně ve stresových chvílích, kdy člověk neví, čemu věřit, a kdy rychlé hledání na internetu spíše zvyšuje úzkost, než by pomohlo.

▶ Co příručka není?

Příručka nenahrazuje veterinární vyšetření, diagnostiku ani léčbu. Nejsou v ní návody, jak doma léčit vážné stavy, a nenabádá k odkládání odborné pomoci tam, kde je potřeba. Pokud se v textu objeví jasné doporučení **nečekat a jet na veterinu**, je založené na reálné zkušenosti, jak rychle se může stav psa zhoršit, pokud se čeká.

▶ Jak příručku číst?

Každá kapitola je psaná souvisle a lidsky, aby dávala smysl i tehdy, když je čtena ve stresu. Na konci každé kapitoly je přehledné shrnutí, které pomáhá rychle se zorientovat:

- kdy je možné krátce počkat
- kdy je potřeba stav sledovat a případně konzultovat

- kdy NEČEKAT a jet na veterinu

Pokud není čas číst celý text, v závěru kapitoly je shrnutí právě pro tyto situace.

▶ Proč v příručce často platí, že „záleží"?

Veterinární medicína není černobílá. Stejný příznak může mít u dvou různých psů úplně jiný význam. Záleží na věku, plemeni, celkovém zdravotním stavu, rychlosti nástupu potíží i na tom, zda se příznaky kombinují. Proto v příručce nejsou jednoduché odpovědi typu „ano" nebo „ne", ale vysvětlení souvislostí. Cílem je pochopit, **proč** je někdy bezpečné krátce počkat a jindy je lepší neotálet.

Nejčastější chyba v praxi

Největší chybou nebývá to, že majitel přijede na veterinu zbytečně. Největší chybou je věta: *„Počkáme, ono se to zlepší."* nebo *„My jsme mysleli, že to přejde samo"*. U některých potíží se stav skutečně upraví sám. U jiných ale hraje čas zásadní roli a odkládání může znamenat složitější léčbu nebo horší prognózu.

Strach a intuice

Strach o psa je přirozený. Ve stresu má člověk tendenci buď příznaky bagatelizovat, nebo naopak vidět to nejhorší. Text předkládané příručky je napsaný tak, aby uklidnil fakty, ne prázdnými sliby. Pokud ale má majitel vnitřní pocit, že „něco není v pořádku", i když to podle tabulek ještě nevypadá dramaticky, berme tento pocit vážně. Zkušenost říká, že chovatelská intuice bývá často správná.

Závěrem

Raději přijet dvakrát zbytečně než jednou pozdě. Pokud se budeme řídit informacemi v této příručce, uděláme pro svého psa to nejlepší, co v danou chvíli můžeme.

V následující kapitole se podíváme na **akutní zažívací potíže – zvracení, průjem a nechutenství**, které patří mezi nejčastější důvody návštěvy veterinární ordinace.

1 Nejčastější problémy

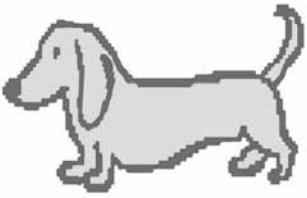

Zvracení u psa

Zvracení je jedním z nejčastějších klinických příznaků, se kterými majitelé psů vyhledávají veterinární péči. Může být jednorázové a neškodné, ale také prvním příznakem závažného onemocnění. Klíčové není samotné zvracení, ale **jeho kontext** – četnost, obsah zvratků, celkový stav psa a rychlost vývoje příznaků.

V této kapitole si vysvětlíme, co zvracení znamená, jaké jsou nejčastější příčiny, jaké signály jsou varovné a kdy je nutné jednat bez odkladu.

Co je zvracení a proč k němu dochází

Zvracení je aktivní obranný mechanismus organismu. Mozek prostřednictvím tzv. zvracecího centra vyhodnotí určité podněty jako nebezpečné a spustí reflex, jehož cílem je vypudit obsah žaludku. Je důležité rozlišovat mezi:

- **zvracením** – aktivní proces, předchází mu neklid, slinění, dávení, stahy břišní stěny
- **regurgitací** – pasivní vyvržení potravy bez námahy, často krátce po jídle

Regurgitace obvykle souvisí s jícnem, zatímco zvracení vychází ze žaludku nebo z podnětů mimo trávicí trakt. Zvracení je tedy příznak, nikoli diagnóza.

Nejčastější příčiny zvracení

◆ **Dietní chyba**

Nejčastější a zároveň nejméně nebezpečno příčinou je dietní chyba. Pes pozře něco nevhodného – zkažené jídlo, zbytky, tučnou potravu, odpadky, trávu. Obvykle jde o jednorázové nebo krátkodobé zvracení bez výrazného zhoršení celkového stavu.

Typické znaky:

- pes je jinak aktivní
- pije
- nemá horečku
- zvracení se neopakuje více než 2–3krát za 24 hodin/za den

◆ Náhlá změna krmiva

Rychlá změna stravy může podráždit žaludek. Trávicí trakt potřebuje adaptaci. U citlivých jedinců se objeví zvracení, někdy je doprovázené průjmem.

◆ Infekční záněty trávicího traktu

Bakteriální, virové či parazitární příčiny mohou způsobit opakované zvracení, často v kombinaci s průjmem, nechutenstvím a únavou. U štěňat je třeba být obezřetný – dehydratace (ztráta tekutin) nastává velmi rychle.

◆ Cizí těleso

Pes může spolknout hračku, kost, kus látky či jiný předmět. Cizí těleso může způsobit částečnou nebo úplnou neprůchodnost střev.
Varovné znaky:

- opakované zvracení
- bolest břicha
- absence stolice
- apatie
- zhoršování stavu během hodin

Tento stav vyžaduje urgentní vyšetření.

◆ Otravy

Zvracení může být prvním příznakem intoxikace – potraviny (čokoláda, hrozny), lidské léky, chemikálie, jedy na hlodavce. Často se přidává slinění, třes, slabost, neurologické příznaky. Při podezření na otravu je nutné jednat okamžitě.

◆ Onemocnění vnitřních orgánů

Zvracení může být projevem:

- zánětu slinivky (pankreatitida)
- onemocnění jater
- selhávání ledvin
- hormonálních poruch
- nádorových procesů

V těchto případech nebývá zvracení jediným příznakem – obvykle se přidává nechutenství, úbytek hmotnosti, změny pití a močení a další příznaky.

◆ **Přetočení žaludku (GDV)**
U velkých plemen může dojít k torzi (přetočení) žaludku. Pes se snaží zvracet, ale nic nevychází, nebo jen zpěněné sliny. Břicho je napjaté, vyboulené a pes je neklidný. Jedná se o život ohrožující stav vyžadující okamžitý transport na pohotovost.

Jak hodnotit zvratky

Obsah zvratků poskytuje důležité informace:
- **nestrávená potrava** – často dietní chyba
- **žlutá pěna (žluč)** – podrážděný žaludek, prázdný žaludek
- **krev (červená)** – poranění, vředy, akutní stav
- **tmavá, kávová barva** – natrávená krev, možné krvácení do žaludku
- **cizí materiál** – podezření na cizí těleso

Krev ve zvratcích je vždy důvodem ke včasnému veterinárnímu vyšetření.

Rizika zvracení

Hlavním rizikem není samotný akt zvracení, ale:
- dehydratace – ztráta tekutin
- ztráta elektrolytů
- rozvrat vnitřního prostředí
- aspirace (vdechnutí zvratků)
- podcenění závažného onemocnění

U malých plemen, štěňat a seniorů dochází ke zhoršení rychleji.

▶ Co lze krátkodobě udělat doma

Pouze pokud je pes jinak v dobrém stavu a zvracení bylo jednorázové:
- klidový režim
- vynechat krmení na 12–24 hodin (u dospělého psa)
- malé dávky vlažné vody
- postupné zavedení lehce stravitelné diety (např. rýže s kuřecím masem)

Nikdy nepodávejte lidské léky proti zvracení bez konzultace.

▶ Kdy je možné krátce počkat

- jednorázové zvracení
- pes je aktivní
- normálně pije
- nemá bolesti
- nedochází k opakování zvracení – více než 3krát za den

▶ Kdy stav sledovat a konzultovat

- zvracení se opakuje během dne
- přidává se nechutenství
- mírná apatie
- lehká citlivost břicha
- jedná se o štěně nebo seniora

▶ Kdy NEČEKAT a jet na veterinu

- opakované zvracení bez možnosti udržet v sobě vodu
- krev ve zvratcích
- silná bolest břicha
- nafouklé, napjaté břicho
- opakované silné snahy o zvracení bez přítomnosti zvratků
- podezření na cizí těleso nebo na otravu
- výrazná apatie nebo kolaps
- štěně/senior zvrací více než jednou

Praktické shrnutí

Zvracení je příznak, který je nutné hodnotit v souvislostech. Jednorázové vyprázdnění žaludku u jinak zdravého psa bývá neškodné. Opakované nebo doprovázené dalšími příznaky může znamenat vážný problém.

Rozhodování není o panice, ale o správném vyhodnocení situace. Pokud si nejste jistí, zda ještě čekat, nebo už jednat, platí jednoduché pravidlo: **raději vyšetřit zbytečně než pozdě**. Zvracení je často prvním varovným signálem. Jeho podcenění může vést k rychlému zhoršení stavu. Včasné vyšetření naopak často znamená jednodušší léčbu a lepší prognózu.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Veterinární průvodce pro majitele psů**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.